

KYSYMYKSEEN TYÖLÄIS-TALONPOIKAISHALLITUKSESTA

Vastaus Dmitrijeville

Kuluvan vuoden tammikuun 14 p:nä päivätty kirjeenne „Bolshevikille“ työläis-talonpoikaishallitusta koskevasta kysymyksestä lähetettiin minulle Keskuskomiteaan vastauksen antamista varten. Töiden paljouden vuoksi vastaukseni on viivästynyt, jota pyydän anteeksi.

1) Kysymystä ei saa asettaa siten kuin sen eräät toverit asettavat: „työläis-talonpoikaishallitus tosiasiallisesti vaiko agitatieotunnuksena“. Ei voida sanoa, että vaikka meillä tosiasiaassa ei olekaan työläis-talonpoikaishallitusta, niin siitä huolimatta me voimme puhua työläis-talonpoikaishallituksesta agitatieotunnuksena. Kysymyksen sellaisen asettamisen mukaan asia olisi niin, että meidän puolueemme voi antaa sisäisesti valheellisia tunnuksia, jotka ovat todellisuudessa paikkansapitämättömiä, joihin puolue itsekään ei usko, mutta joita puolue kuitenkin laskee liikkeelle pettääkseen joukkoja. Siten voivat menetellä eserrät, menshevikit, porvarilliset demokraatit, koska ero sanojen ja tekojen välillä ja joukkojen pettäminen ovat näiden kuolevien puolueiden perusaseita. Mutta meidän puolueemme ei voi milloinkaan eikä minkään-

laisissa oloissa asettaa kysymystä siten, sillä se on marxilainen puolue, leniniläinen puolue, nouseva puolue, joka ammentaa voimansa siitä, että sanat ja teot eivät eroa sillä toisistaan, ettei se petä joukkoja, että se puhuu joukoille vain totta eikä rakenna politiikkaansa demagogian, vaan luokkavoimien tieteellisen analyysin pohjalle.

Kysymys pitää asettaa näin: **joko** meillä ei ole työläis-talonpoikaishallitusta,— ja silloin on työläis-talonpoikaishallituksen tunnus viskattava syrjään tarpeettomana ja valheellisena tunnuksena, **tahi** meillä todellisuudessa on työläis-talonpoikaishallitus, tällaisen hallituksen olemassaolo vastaa luokkavoimien tilaa,— ja silloin työläis-talonpoikaishallituksen tunnus on oikea ja vallankumouksellinen tunnus. Toinen taikka toinen. Tässä on tehtävä valinta.

2) Te sanotte työläis-talonpoikaishallituksen tunnusta „toveri Stalinin formulaksi“. Se on kokonaan väärin. Tosiasiassa tämä tunnus eli, jos niin tahdotte, tämä „formula“ on Leninin eikä kenenkään muun tunnus. „Kysymyksissä ja vastauksissa“⁴² minä sen vain toistin. Ottakaa Leninin teosten XXII osa — s. 13, 15, 90, 133, 210; XXIII osa — s. 93, 504; XXIV osa — s. 448; XXVI osa — s. 184, joilla sivuilla Lenin nimittää Neuvostovaltaa „työläis-talonpoikaishallitukseksi“; ottakaa XXIII osa — s. 58, 85, 86, 89; XXIV osa — s. 115, 185, 431, 433, 436, 539, 540; XXV osa — s. 82, 146, 390, 407; XXVI osa — s. 24, 39, 40, 182, 207, 340, joilla sivuilla Lenin nimittää Neuvostovaltaa „työläis-talonpoikaisvallaksi“, — ottakaa kaikki nämä ja eräitä muita Leninin teoksia, niin te käsitätte, että työläis-talonpoikaishallituksen tunnus eli „for-

mula“ on Leninin eikä jonkun muun tunnus eli „formula“.

3) Teidän perusvirheenne on se, että Te sotkette:

a) meidän hallitustamme koskevan kysymyksen valtiotamme koskevaan kysymykseen;

b) meidän valtiomme ja hallituksemme luokkaluonnetta koskevan kysymyksen hallituksemme jokapäiväistä politiikkaa koskevaan kysymykseen.

Ei saa sotkea toisiinsa eikä siis samaistaa valtiotamme hallituksemme kanssa. Meidän valtiomme on proletarien **luokan** järjestäminen valtiovallaksi, jonka tehtävänä on riistäjien vastarinnan nujertaminen, sosialistisen talouden järjestäminen, luokkien hävittäminen j.n.e. Meidän hallituksemme taas on tämän valtio-organisation **huippu**, sen johtava huippu. Hallitus voi erehtyä, se voi tehdä virheitä, jotka uhkaavat proletariaatin diktatuuria tilapäisellä epäonnistumisella, mutta se ei tule vielä merkitsemään sitä, että proletariaatin diktatuuri ei olisi oikea tai että se olisi virheellinen valtion rakentamisen periaatteena siirtymiskaudella. Se tulee merkitsemään vain sitä, että johtava huippu on huono, että johtavan huipun politiikka, hallituksen politiikka ei vastaa proletariaatin diktatuuria, että tämä politiikka täytyy muuttaa proletariaatin diktatuurin vaatimuksia vastaavasti.

Luokkaluonteensa puolesta valtio ja hallitus ovat samanlaatuisia, mutta hallitus on kokonsa puolesta suppeampi eikä vastaa valtiota. Ne ovat elimellisesti sidotut toisiinsa ja toisistaan riippuvaisia, mutta se ei vielä merkitse sitä, että ne voidaan sekoittaa toisiinsa.

Kuten näette, valtiotamme koskevaa kysymystä ei saa sekoittaa hallitustamme koskevaan kysymyseen, samoin kuin proletaarien luokkaa koskevaa kysymystä ei saa sekoittaa proletaarien luokan johtavaa huippua koskevaan kysymykseen.

Mutta vieläkin sallimattomampaa on meidän valtiomme ja hallituksemme luokkaluonnetta koskevan kysymyksen sekoittaminen hallituksemme jokapäiväistä politiikkaa koskevaan kysymykseen. Meidän valtiomme ja hallituksemme luokkaluonne on itseltään selvä,—se on proletaarinen. Meidän valtiomme ja hallituksemme päämäärät ovat myöskin selvät,—niitä ovat riistäjien vastarinnan nujertaminen, sosialistisen talouden järjestäminen, luokkien hävittäminen j.n.e. Kaikki tämä on selvää.

Mitä on siinä tapauksessa hallituksemme jokapäiväistä politiikkaa koskeva kysymys? Se on kysymys niistä teistä ja keinoista, joiden avulla proletariaatin diktatuurin luokkapäämäärät voidaan toteuttaa talonpoikaisessa maassamme. Proletaarinen valtio on välttämätön riistäjien vastarinnan nujertamiseksi, sosialistisen talouden järjestämiseksi, luokkien hävittämiseksi j.n.e. Meidän hallituksemme taas on kaiken tämän lisäksi välttämätön vielä niiden teiden ja keinojen (jokapäiväisen politiikan) viitoittamiseksi, joita ilman näiden tehtävien toteuttaminen on mahdotonta maassamme, jossa proletariaatti on vähemmistönä ja talonpoikaisto muodostaa valtavan enemmistön.

Mitä ovat nuo tiet ja keinot, mihin ne sisältyvät? Ne sisältyvät pääpiirteissään niihin toimenpiteisiin, jotka ovat suunnatut työläisten ja talonpoikain perusjoukon liiton säilyttämiseen ja lujittamiseen, vallassa-

olevan proletariaatin johtavan osuuden säilyttämiseen ja lujittamiseen tässä liitossa. Tuskin tarvitsee todistella, että tällaisen liiton ulkopuolella ja ilman tällaista liittoa meidän hallituksemme olisi voimaton eikä meillä olisi mahdollisuutta päästä näiden proletariaatin diktatuurin tehtävien toteuttamiseen, joista juuri puhuin. Kuinka kauan tulee olemaan tämä liitto, tämä liittoyhteys, ja mihin saakka tulee jatkumaan Neuvostohallituksen politiikka tämän liiton lujittamiseksi, tämän liittoyhteyden lujittamiseksi? Selvää on, että niin kauan kuin on olemassa luokkia ja niin kauan kuin on olemassa hallitus luokkayhteiskunnan ilmaisuna, proletariaatin diktatuurin ilmaisuna.

Tämän yhteydessä on otettava huomioon, että:

a) työläisten ja talonpoikain liitto ei ole meille tarpeen talonpoikaiston säilyttämiseksi luokkana, vaan sen tekemiseksi toisenlaiseksi, sen muovaamiseksi sosialistisen rakennustyön voiton etuja vastaavaan suuntaan;

b) Neuvostohallituksen tämän liiton lujittamisen politiikan tarkoituksena ei ole luokkien vakiinnuttaminen, vaan niiden hävittäminen, luokkien hävittämisen vauhdin jouduttaminen.

Tämän vuoksi Lenin oli aivan oikeassa kirjoittaessaan:

„Diktatuurin korkein periaate on proletariaatin ja talonpoikaiston liiton ylläpitäminen, jotta proletariaatti voisi säilyttää itsellään johtavan osuuden ja valtiovallan“ (XXVI osa, s. 460).

Tarpeetonta on todistella, että juuri tämä Leninin toteama, eikä jokin muu, on Neuvostohallituksen johtavana linjana sen jokapäiväisessä politiikassa, että

Neuvostohallituksen politiikka kehityksen nykyisessä vaiheessa on itseasiassa juuri tällaisen työläisten ja talonpoikain perusjoukon liiton säilyttämisen ja lujittamisen politiikkaa. Tässä mielessä,— ja vain tässä mielessä eikä luokkaluonteensa mielessä,— Neuvostohallitus on työläis-talonpoikaishallitus.

Tämän kieltäminen merkitsee leninismin kannalta poistumista, asettumista liittoyhteyden aatteen kieltämisen kannalle, proletariaatin ja talonpoikaiston työtekevien joukkojen liittoaatteen kieltämisen kannalle.

Tämän kieltäminen merkitsee sellaisella kannalla olemista, että liittoyhteys on salajuoni eikä realinen vallankumouksellinen asia, että me otimme uuden talouspolitiikan käytäntöön „agitatiota“ varten emmekä sosialistista rakennustyötä varten yhdessä talonpoikaiston perusjoukkojen kanssa.

Tämän kieltäminen merkitsee sellaisella kannalla olemista, että vallankumouksemme ei voi tyydyttää talonpoikaiston perusjoukkojen perusetuja, että nämä edut ovat sovittamattomassa ristiriidassa proletariaatin etujen kanssa, että me emme voi emmekä saa rakentaa sosialismia yhdessä talonpoikaiston perusjoukkojen kanssa, että Leninin osuustoimintasuunnitelma on paikkansapitämätön, että menshevikit ja heidän säestäjänsä ovat oikeassa j.n.e.

Ei tarvitse muuta kuin asettaa nämä kysymykset, niin ymmärtää liittoyhteyttä koskevaan kardinaalikysymykseen „agitatoorisesti“ suhtautumisen koko mädännäisyyden ja kelvottomuuden. Juuri sen vuoksi sanoin „Kysymyksissä ja vastauksissa“, että työläis-talonpoikaishallituksen tunnus ei ole „demagogiaa“

eikä „agitatorinen“ manööveri, vaan ehdottomasti oikea ja vallankumouksellinen tunnus.

Lyhyemmin sanoen: eri asia on valtion ja hallituksen luokkaluonnetta koskeva kysymys, joka luonne määrää vallankumouksemme kehittämisen peruspäämäärät, ja eri asia on hallituksen jokapäiväistä politiikkaa ja tämän politiikan niitä teitä ja keinoja koskeva kysymys, jotka ovat välttämättömiä näiden päämäärien saavuttamiseksi. Nämä molemmat kysymykset ovat ehdottomasti yhteydessä toisiinsa. Mutta se ei vielä merkitse sitä, että ne olisivat samoja kysymyksiä, että ne voitaisiin sekoittaa toisiinsa.

Kuten näette, valtion ja hallituksen luokkaluonnetta koskevaa kysymystä ei saa sekoittaa hallituksen jokapäiväistä politiikkaa koskevaan kysymykseen.

Voidaan sanoa, että siinä on ristiriita: kuinka voidaan luokkaluonteeltaan proletaarista hallitusta sanoa työläis-talonpoikaishallitukseksi? Mutta se on näennäinen ristiriita. Oikeastaan siinä on samanlainen „ristiriita“ kuin se, jonka eräät järkipattimme pyrkivät löytämään Leninin kahden formulan, sanamuodon välillä proletariaatin diktatuurista, joista ensimmäinen sanamuoto sanoo, että „proletariaatin diktatuuri on yhden luokan valtaa“ (XXIV osa, s. 398), mutta toinen sanamuoto sanoo, että „proletariaatin diktatuuri on proletariaatin, työtätekevien etujoukon, ja työtätekevien monilukuisten ei-proletaaristen kerrosten (pikku-porvaristo, pikkuisännät, talonpoikaisto, sivistyneistö j.n.e.) luokkaliiton erikoinen muoto*“ (XXIV osa, s. 311).

* Alleiviivaus minun. J. St.

Onko näiden kahden sanamuodon välillä ristiriitaa? Ei tietenkään. Mutta kuinka siinä tapauksessa luokkaliiton vallitessa, esimerkiksi talonpoikaiston perusjoukon kanssa, saavutetaan yhden luokan (proletariaatin) valta? Toteuttamalla vallassaolevan proletariaatin („työväestöjen etujoukon“) johtavaa osuutta tässä liitossa. Yhden luokan, proletaarien luokan, valta, jota toteutetaan tämän luokan ja talonpoikaiston perusjoukkojen liiton avulla talonpoikaiston perusjoukkojen **valtiollisen** johtamisen pohjalla,— sellainen on näiden kahden sanamuodon perusajatus. Missä siinä on ristiriita?

Mutta mitä merkitsee proletariaatin **valtiollinen** johto talonpoikaiston perusjoukkojen suhteen? Onko se samanlaista johtoa kuin meillä oli esimerkiksi porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kaudella, jolloin me pyrimme proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuuriin? Ei, se ei ole sellaista johtoa. Proletariaatin **valtiollinen** johto talonpoikaiston suhteen on johtoa proletariaatin diktatuurin aikana. Proletariaatin **valtiollinen** johto merkitsee, että:

- a) porvaristo on jo kukistettu,
- b) vallassa on proletariaatti,
- c) proletariaatti ei jaa valtaa muiden luokkien kanssa,
- d) proletariaatti rakentaa sosialismia vieden mukanaan talonpoikaiston perusjoukot.

Mutta proletariaatin johto porvarillis-demokraattisen vallankumouksen sekä proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuurin aikana merkitsee, että:

- a) kapitalismi jää olemaan perustana,

b) vallassa on vallankumouksellis-demokraattinen porvaristo, joka on vallitsevana voimana vallan kokoonpanossa,

c) demokraattinen porvaristo jakaa vallan proletaariaatin kanssa,

d) proletariaatti vapauttaa talonpoikaiston porvarillisten puolueiden vaikutusvallan alaisuudesta, johtaa sitä aatteellis-poliittisesti ja valmistelee taistelua kapitalismin kukistamiseksi.

Tässä on, kuten näette, perusteellinen ero.

Samaa on sanottava työläis-talonpoikaishallituksen kysymyksestä. Mitä ristiriitaa voi olla siinä, että hallituksemme proletaarinen luonne ja siitä johtuvat sosialistiset tehtävät eivät vain ole häiritsemättä, vaan päinvastoin sysäävät sitä, välttämättömästi sysäävät sitä työläisten ja talonpoikain liiton säilyttämisen ja lujittamisen politiikan harjoittamiseen tärkeimpänä keinona proletariaatin diktatuurin sosialististen luokatehtävien toteuttamiseksi meidän talonpoikaisessa maassamme, että hallitusta nimitetään tämän vuoksi työläis-talonpoikaishallitukseksi?

Eikö ole selvää, että Lenin oli oikeassa toteuttaessaan työläis-talonpoikaishallituksen tunnusta ja määrittellessään meidän hallituksemme työläis-talonpoikaishallitukseksi?

Yleensä on sanottava, että „proletariaatin diktatuurin systeemi“, jonka avulla maassamme toteutetaan yhden luokan, proletariaatin valtaa, on verrattain monimutkainen asia. Minä tiedän, että tämä monimutkaisuus ei ole eräiden tovereiden mieleen, ei ole heidän makunsa mukaista. Tiedän, että monet heistä pitäisivät „pienimmän voimankulutuksen periaatteen“

kannalta parempana olla tekemisissä yksinkertaiseman ja helpomman systeemin kanssa. Mutta minkäpä sille tekee: ensinnäkin leninismi täytyy ottaa sellaisena kuin se tosiasiaassa on (leninismiä ei saa yksinkertaistuttaa ja vulgarisoida), toiseksi, historia sanoo, että yksinkertaiset ja helpoimmat „teoriat“ eivät likikään aina ole kaikkein oikeimpia teorioita.

4) Kirjeessänne Te valitatte:

„Kaikkien tätä kysymystä valaisevien tovereiden vika on se, että he puhuvat joko ainoastaan hallituksesta tai ainoastaan valtiosta, ja siksi he eivät anna lopullista vastausta jättäen tyyten huomioimatta sen, minkälainen suhde näiden käsitteiden välillä täytyy olla“.

Tunnustan, että tällainen „vika“ meidän johtavilla tovereillamme todellakin on, varsinkin, jos pidetään silmällä sitä seikkaa, että eräät „lukijat“, jotka eivät ole kovinkaan ahkeria, eivät halua itse perehtyä syvällisesti Leninin teoksiin, vaan vaativat, että heille selitettäisiin juurta jaksain jokainen lause. Mutta minkäpä sille tekee: ensiksikin meidän johtavat toverimme ovat liian kuormitettuja ja kiinni juoksevan työn asioissa, mikä seikka ei suo heille mahdollisuutta ryhtyä selittämään leninismiä pykälittäin, kuten sanotaan; toiseksi, täytyyhän jotain jättää myöskin „lukijoille“, joiden on vihdoinkin siirryttävä Leninin teosten pintapuolisesta lukemisesta leninismin vakavaan tutkimiseen. Ja täytyy sanoa, että ilman leninismin vakavaa tutkimista „lukijain“ taholta tulee valituksia, sentapaisia kuin Teidän, ja „väärinkäsityksiä“ aina olemaan.

Ottakaamme esimerkiksi meidän valtiotamme koskeva kysymys. On selvää, että meidän valtiomme on

niin luokkaluonteensa kuin myöskin ohjelmansa puolesta, perustehtäviensä puolesta, toimintansa puolesta, toimenpiteidensä puolesta proletaarinen valtio, työväenvaltio, tosin kyllä tietyin „byrokraattisin vääristelyin“. Palauttakaa mieleenne Leninin määrittelmä:

„Työväenvaltio on abstraktio. Mutta tosiasiallisesti meillä on työväenvaltio, ensinnäkin sellaisine erikoisuuksineen, että maassa on vallitsevana ei työläis-, vaan talonpoikaissäestö, ja toiseksi työväenvaltio byrokraattisine vääristelyineen“ (XXVI osa, s. 91).

Tätä voivat epäillä vain ehkä menshevikit, eserrät sekä yksi ja toinen oppositiolaisistamme. Lenin selitti monesti, että meidän valtiomme on proletaarisen diktatuurin valtio, ja proletaarinen diktatuuri on yhden luokan valtaa, proletariaatin valtaa. Kaikki se on ollut tunnettua kauan sitten. Mutta kuitenkin meillä on aika paljon „lukijoita“, jotka ovat olleet ja ovat edelleenkin tyytymättömiä Leniniin sen vuoksi, että Lenin nimitti valtiotamme toisinaan „työläis-talonpoikaisten“-valtioksi, vaikkei olekaan vaikea käsittää, että Lenin ei tarkoittanut tällöin valtiomme luokkaluonteen määrittelyä, ja sitäkin vähemmän tämän valtion proletaarisen luonteen kieltämistä, vaan sitä, että neuvostovaltion proletaarinen luonne johtaa proletariaatin ja talonpoikaiston perusjoukkojen liittoyhteyden välttämättömyyteen, minkä vuoksi Neuvostohallituksen politiikka on suunnattava tämän liittoyhteyden lujittamiseen.

Ottakaa esimerkiksi XXII osa — s. 174; XXV osa — s. 50, 80; XXVI osa — s. 40, 67, 207, 216; XXVII osa — s. 47. Kaikissa näissä ja eräissä muissa teoksissa Lenin

määrittelee valtiomme „työläis-talonpoikais“-valtioksi. Mutta olisi kummallista olla käsittämättä sitä, että kaikissa näissä tapauksissa Lenin ei tarkoita valtiomme luokkaluonteen luonnehtimista, vaan liitto-yhteyden lujittamisen politiikan määrittelyä, joka politiikka johtuu valtiomme proletaarisesta luonteesta ja sosialistisista tehtävistä talonpoikaisen maamme oloissa. Tässä ehdollisessa ja rajoitetussa mielessä, mutta vain tässä mielessä, voidaan puhua „työläis-talonpoikais“-valtiosta, kuten Lenin tekeekin teostensa edellämainituissa kohdissa.

Mitä tulee valtiomme luokkaluonteeseen, niin sanoin jo edellä, että Lenin antoi siitä mitä täsmällisimmän määritelmän, jota ei voida mitenkään ymmärtää väärin: työväenvaltio byrokraattisine vääristelyineen maassa, jossa on vallitsevana talonpoikaisväestö. Nähdäkseni se on selvästi sanottu. Mutta siitä huolimatta eräät „lukijat“, jotka osaavat „lukea“ kirjaimia, mutta eivät halua käsittää lukemaansa, yhä edelleenkin valittavat, että valtiomme luonnetta koskevassa kysymyksessä Lenin on heidät „sotkenut“, ja „oppilaat“ eivät halua „selvittää“ „sotkettua“. Se on hieman naurettavaa...

Te kysytte: missä on ulospääsy „väärinkäsityksestä“?

Nähdäkseni ainoana ulospääsynä on: tutkia Leniniä ei erillisten sitaattien perusteella, vaan syvällisesti, tutkia vakavasti ja ajatellen, hellittämättä.

Muuta ulospääsyä en näe.